

Høringsuttalelse om NOU 2003:19 Makt og demokrati fra Foreldreutvalget for grunnskolen

Innledning

Foreldreutvalget for grunnskolen (FUG) vil i sin uttalelse begrense seg til å peke på noen utfordringer og problemer foreldre møter i forhold til makt og deltakelse i skolen.

Til sist i uttalelsen lanserer FUG en idé om hvordan skolens målsetting om å dyktiggjøre elevene til deltakere i samfunn og demokrati også kan rettes mot foreldre og få disse mer engasjert.

Kommentarer til kap. 2

Maktutredningen peker på at det representative folkestyret er svekket i alle ledd. FUG er bekymret for at også foreldremedvirkningen i skolen nå er truet (jf. forslagene i St. meld. Nr. 30 (2003 – 2004) Kultur for læring), noe FUG opplever som en ytterligere svekkelse av demokratiet.

Kommentarer til kap. 5 og 6

Utvalget peker på privatisering og kontraktsutsetting av velferdsordninger som en trend. På s. 27 nevnes også at enhetsskolen utsettes for press fra livssynsorganisasjoner og markedsbaserte og eliteorienterte skoler.

Utvalget tegner et meget dystert bilde av kommunenes nye rolle som iverksetter av pålegg og rettigheter uten tilstrekkelige ressurser.? FUG er bekymret for hvordan det vil gå i budsjettknapphetens navn når ”alle” har lovfestede rettigheter, mens disse svekkes for foreldre og elever. FUG mottar mange henvendelser fra foreldre rundt om i hele landet som forteller om kommunenes manglende oppfølging av § 5 og § 9 a i Opplæringsloven. Kommunene mangler muligheter til å oppfylle pålegg og rettigheter, og både elever, foreldre og skole blir tapere i dette.

Kommentarer til kap. 8 og 9

Den økende tendensen til at etniske minoriteter ikke deltar i det politiske systemet, gjør seg også gjeldende i skolen. Den må motvirkes gjennom et god foreldreorganisering på alle nivåer, som er slik at den inkluderer alle foreldre, uansett etnisk bakgrunn, nasjonalitet og klasse.

FORSLAG FRA FUG

Hvordan skolens målsetting om å dyktiggjøre elevene til deltakere i samfunn og demokrati også kan rettes mot foreldre og få disse mer engasjert

Skolen skal lære opp elevene til å bli deltakere i demokrati og samfunnsdebatt. Selve skolen er den offentlige arena elevene kjenner best og som angår hverdagen deres mest. Dette må bety at skolens plass i samfunnet og i de politiske prosessene må være det feltet det er lettest og mest motiverende for elever å lære om demokrati, makt og innflytelse.

Siden foreldrene er en viktig resurs og samarbeidspartner, kan det være et gjennomgående prosjekt gjennom grunnskolen at elevene får undersøke nettopp samspillet hjem – skole, innflytelse, forholdet mellom oppdragelse og undervisning, og beslutningsprosessene og ansvaret for skolens innhold og rammer. Lagt opp på en god måte, hvor samarbeidet skjer

mellom grupper av elever og grupper av foreldre, kan læringsmål for elevene nås sammen med at foreldregruppen blir mer engasjert, organisert og kompetent.

Det behøver ikke være slik at elevene bare jobber med sine egne foreldre. For eksempel kan 6. og 7. klassinger ha oppgaver i å informere og motivere foreldre til 1. klassinger ved skolestart.

- ”Her på skolen vår er disse tingene bra og disse dårlige.”
- ”Vi er lovet opprustning av gymsal og utearealer siden vi startet her, men ingen ting har skjedd.”
- ”De nye bøkene i ... er flotte, men tredjeklassene har helt håpløse bøker i...”
- ”Vi elever trenger at dere foreldre og FAU engasjerer dere i .....
- Osv

FUG mener en slik satsing korresponderer bra med utfordringene NOUen tar opp om svekkelser av tradisjonelle politiske maktstrukturer og framveksten av nye.